

ANHANG III

PROT. N. 34723/03 CA – *AMOTIONIS PAROCHI*: LATEINISCHER TEXT DES ENDURTEILS DES SSAT¹ UND DEUTSCHE ÜBERSETZUNG

SENTENTIA DEFINITIVA

IN NOMINE DOMINI. AMEN.

BENEDICTO PP. XVI feliciter regnante, Pontificatus sui anno I, die 30 Aprilis 2005, Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal [...] hanc definitivam sententiam tulit.

I. FACTI SPECIES

I. Rev.dus X. in Congregatione V., die 26 iunii 1994, professionem perpetuam emisit et die 8 septembris 1994 ad ordinem sacerdotalem evectus est. Recepta die 16 iulii 1999 dispensatione a

votis religiosis, ipse decreto diei 20 augusti 1999 Archidioecesi Z. inordinatus est. Inde a die 15 februarii 2001 munus parochi in paroecia Sancto W. dicata explevit.

2. A die 13 septembris 2001 denuntiationes contra Rev.dum Recurrentem ad Exc.mum Archiepiscopum pervenire coeperunt, qui, prae oculis habito exitu investigationum, Rev.dum D.num X., die 8 novembris 2001, paterne invitavit ut officio renuntiaret, quod ipse recusavit. Qua de causa Exc.mus Praesul rem discussit cum duobus parochis ad normam can. 1742, § 2 selectis et parochum ad renuntiationem denuo invitavit, qui rursus affirmavit se nullam intentionem ad renuntiandum habere.

Epistola diei 18 decembris 2001 Exc.mus Archiepiscopus Rev.dum Recurrentem ad actorum inspectionem invitavit, et die 20 decembris 2001 praeceptum secreti servandi imposuit ad personas, quae contra eum deposuerunt, tutelandas, quod tamen Rev.dus Recurrens subscribere renuit.

Exc.mus Archiepiscopus, qui prius proceduram amotionis ob causas de quibus in can. 1741, nn. 1 et 3 incipere volebat, dein his causis renuntiavit, et exemplar photostaticum probationum tantummodo malam bonorum administrationem respicientium Rev.do Recurrenti misit, qui defensionibus dierum 3, 4 et 8 ianuarii 2002 respondit. Exc.mus autem Archi-

episcopus, cum, quaestione denuo cum illis duobus parochis disceptata, censuerit amotionem necessariam esse, die 14 ianuarii 2002 decretum amotionis tantummodo ob causam in can. 1741, n. 5 recensitam tulit.

3. Die 18 ianuarii 2002 Rev.dus Recurrens ab Exc.mo Archiepiscopo revocationem decreti postulavit. Cum Exc.mus Praesul intra mensem non responderit, Rev.dus Recurrens die 20 februarii 2002, ad normam can. 1735, recursum hierarchicum adversus decretum amotionis apud Congregationem [...] interposuit, quem eadem Congregatio die 13 maii 2002 ob defectum subscriptionis reiecit; quam ob rem Rev.dus Recurrens die 8 iulii 2002 eundem recursum denuo apud Congregationem, subscriptione munita, exhibuit. Congregatio, omissa notificatione secundi recursus ad Exc.mum Archiepiscopum, decreto prot. n. 4229/02 diei 14 decembris 2002 amotionem illegitimam declaravit, quia malam rerum temporalium administrationem in casu rationem insufficientem censebat ad Rev.dum Recurrentem amovendum (cfr. can. 1741, n. 5) necnon quia quidam errores in procedendo irrepserant.

4. Exc.mus Archiepiscopus diebus 13 et 17 ianuarii 2003 sive Congregationem sive H.S.T. praemonuit se recursum interpositurum esse atque die 26 februarii 2003, obtento consilio,

emendationem decreti efflagitavit a Congregatione, quae die 1 martii 2003 Recurrentem de receptione petitionis emendationis ex parte Exc.mi Archiepiscopi certiore fecit necnon de decisionis suae diei 14 decembris 2002 suspensione.

5. Die 5 novembris 2003 Congregatio [...] novum decretum emisit, quo amotionem ab Archiepiscopo impositam confirmavit, sed causas mutavit, nunc amotionem ob Rev.di Recurrentis modum sese gerendi, praesertim in re sexuali, ob scandalum et divisiones ab eo inter fideles provocatas decernens.

6. Rev.dus Recurrens intra terminum peremptorium ad H.S.T. provocavit, quod receptis memorialibus Patronorum sive Rev.di Recurrentis sive Auctoritatis ecclesiasticae necnon votis Rev.mi Promotoris iustitiae deputati, recursum Rev.di X. in Congressu diei 11 novembris 2004 ad disceptationem coram Em.mis et Exc.mis Iudicibus admisit.

7. In sessione die 3 decembris 2004 habita, dubium ita concordatum est: *An constet de violatione legis in procedendo vel in decernendo relate ad decisionem Congregationis [...] diei 5 novembris 2003.*

Cl.ma Patrona Rev.di Recurrentis die 5 februarii 2005 et Cl.mus Patronus

Publicae Administrationis die 14 februarii 2005 memorialia exhibuerunt. Rev.mus Promotor Iustitiae deputatus votum suum pro rei veritate die 5 martii 2005 prompsit, quo recepto, Cl.ma Patrona recurrentis memoriale responsionis die 14 martii 2005 obtulit.

II. IN IURE ET IN FACTO

8. Congregatio [...] per decisionem impugnata diei 5 novembris 2003 reformavit proprium decretum diei 14 decembris 2002, eo quod Recurrentis amotio „*is valid for the reasons presented in the additional documentation presented in the case by Archbishop Y., namely Fr. X.'s behaviour, especially in matters of a sexual nature, that has created scandal and embarrassment to a group of parishioners and has rendered his ministry as parish priest of St. W. harmful or at least ineffective*“.

Evidenter in casu post et contra decretum Congregationis diei 14 decembris 2002 nova instructoria peracta est (circa „*additional documentation*“ ab Exc.mo Archiepiscopo exhibita), nova autem non sensu absoluto, sed tantummodo tamquam supplementum vel perfectio procedurae antecedentis.

Procedura antecedens, initialis, mense septembri 2001 incepta et usque ad decretum episcopale amotionis diei 14 ianuarii 2002 protracta erat.

Denuntiationes immoralitatis contra parochum X. iam antea ad Exc.mum Archiepiscopum pervenerant, sed in relato decreto amotionis Exc.mus Praesul tantummodo causam can. 1741, n. 5 seu „malam rerum administrationem“ („*financial mismanagement*“) adduxit, non autem causas de quibus in nn. 1 et 3 eiusdem canonis, quamvis eae iam denuntiatae fuissent.

9. Quibus praemissis, videamus de singulis assertis legis violationibus in casu.

Non constat in primis de asserto errore vel violatione legis in procedendo ob omissam distinctionem inter amotionem administrativam et privationem poenalem officii parochi (cfr. vota Rev.mi Promotoris Iustitiae deputati diei 5 martii 2005 et 16 martii 2005). Reapse sive Exc.mus Archiepiscopus sive Congregatio [...] inde a principio processum administrativum amotionis a paroecia ad normam cann. 1740-1747 praetulerunt instaurationi processus poenalis, quamvis in casu rationes pro utroque processu adfuissent. Exc.mus Archiepiscopus enim amotionem tamquam viam celeriorelem elegit et merito, quia ministerium Rev.di X., etiam seposita quaestione imputabilitatis poenalis, noxium vel saltem inefficax evaserat. Altera ex parte processus poenalis ad obtinendam privationem officii acerbissimam oppositionem parochi X. provocavisset (cfr. vota relata Rev.mi Promotoris Iustitiae deputati).

Cum vera damnositas vel saltem inefficacia ministerii pastoralis adfuerit, vix sustineri et eo vel minus probari potest thesis Rev.di Recurrentis iuxta quam Exc.mus Archiepiscopus sub forma amotionis privationem ab officio peragere voluisset, id est parochum punire intendisset (cfr. Z. Grochowski, *Trasferimento e rimozione del parroco*, in: *La parrocchia* [Studi giuridici, n. 43], Città del Vaticano 1997, p. 218).

10. Praeterea probari non potest Congregationem recursum Exc.mi Archiepiscopi tractare non potuisse, cum ille recursus contra decretum diei 14 decembris 2002 extra terminum peremptorium decem dierum exhibitus esset. Rev.mus Promotor Iustitiae deputatus, quaestione accurate relate ad omnia facta in actis exstantia examinata, ad rem animadvertit: „*Certo certius AE [Exc.mus Archiepiscopus], etsi haud perfecte de facultate etiam penes [...] Congregationem [...] recursum interponendi conscius, tamen celeriter omnia fecit, ad oppositionem suam adversus decretum patefacendam*“ (Votum Promotoris Iustitiae deputati diei 15 martii 2005, p. 2). Quod si, ceterum, recursus ab Exc.mo Archiepiscopo extra terminum peremptorium utilem propositus fuisset, Congregatio adhuc motu proprio de eo videre potuisset.

11. Asseri quoque nequit, suspensionem executionis et consequenter emendationem decreti diei 14 decembris 2002 ex parte Congregationis illegitimas fuisse. E contra, certe constat de iure auctoritatis administrativae suspendendi, revocandi, subrogandi vel emendandi decretum suum qualicumque tempore.

12. Similiter nihil contra legitimitatem instructoriae suppletivae obici potest.

Congregatio [...] in casu ab Exc.mo Archiepiscopo Z. die 27 februarii 2003 novas probationes exquisivit, sine iteratione totius proceduræ, quæ amotionem parochi ex parte Episcopi dioecesani (cann. 1742-1747) respicit, sed in tuto positus tam iure defensionis Rev.di Recurrentis quam causis amotionis in can. 1741 recensitis.

Cum de emendatione decreti ab Exc.mo Archiepiscopo lati ageretur, Congregatio utpote Superior hierarchicus ad normam can. 1739 procedere poterat: „*Superiori, qui de recursu videt, licet, prout casus ferat, non solum decretum confirmare vel irritum declarare, sed etiam rescindere, revocare, vel, si id Superiori magis expedire videatur, emendare, subrogare, ei obrogare*“. Nulla enim lex expresse requirit, ut in eiusmodi

casu subrogationis decreti episcopalis omnia praescripta cann. 1742-1747 denuo servantur. Etiam doctrina agnoscit praescriptum can. 1739 eiusmodi in casu Dicasteriis Sedis Apostolicae amplam facultatem discretionalem tribuere. Immerito ergo Cl.ma Patrona Rev.di X. censet Dicasteria Sedis Apostolicae decretum amotionis parochorum substantialiter emendare non posse sine nova instructione ex parte Episcopi dioecesani, inde a principio ad normam cann. 1742-1747 denuo peragenda.

Iam in primo voto, diei 5 martii 2005, Rev.mus Promotor iustitiae deputatus eo sensu animadvertibat quod: „*Casu nostro constat, Congregationem [...] processum iam ab Exc.mo Archiepiscopo inchoatum complevisse, sed certo certius non ex nihilo denuo incepisse. Etenim: Congregatio iuxta preces Exc.mi Archiepiscopi Decreto diei 1 martii 2003, post commercium epistolare fere duorum mensium, decreti diei 14 decembris 2002 suspensionem statuit...; Congregatio Exc.mo Archiepiscopo amplam facultatem et diuturnum temporis spatium*

concessit, ad novas probationes exhibendas, quod hic die 27 April 2003 fecit... Etiam argumenta a Rev.do Recurrente prolata Exc.mo Archiepiscopo notificata sunt, quam ob rem Exc.mus Archiepiscopus die 24 iulii 2003 animadversiones adversus illa argumenta ad Congregationem misit. Die 15 septembris 2003 Exc.mus Archiepiscopus defensionibus ab Advocato Recurrentis exhibitis respondit. Rev.do Recurrenti inspectionem summarii actorum concessa est ...; Rev.do Recurrenti facultas concessa est, sive novas probationes ... sive argumenta adversus accusationes exhibendi“.

13. Hae praeterea ultiores considerationes demonstrant proceduram amotionis parochi ex parte Congregationis [...] minime substantialiter violatam fuisse:

a) Pars dispositiva decreti Exc.mi Archiepiscopi minime mutata est, i.e. Dicasterium amotionem iam ab Exc.mo Praesule decisam denuo decrevit. Congregatio enim [...] partem dispositivam decreti diei 12 ianuarii 2002 minime mutavit, sed solummodo tamquam causas illas sub can. 1741, nn. 1 et 3 enumeratas et non amplius eam de qua sub n. 5 eiusdem canonis indicavit.

b) Etiam in procedura penes Congregationem [...] duo parochi, de quibus in can. 1742, interfuerunt. Exc.mus Archiepiscopus simul cum iis defensiones a Rev.do X. exhibitae attente examinavit.

c) Argumenta ex parte Congregationis ad emendandum decretum diei 14 decembris 2002 adhibita, reapse minime nova, sed Rev.do Recurrenti inde a mense octobri 2001 pernota erant, nam Exc.mus Archiepiscopus iam litteris die 8 novembris 2001 ad parochum datis omnes causas explicaverat, quae deinde ex parte Dicasterii ad decretum suum diei 5 novembris 2003 apte rationibus firmandum adhibitae sunt: scilicet mala bonorum temporalium administratio, ambitus integritatis moralis, stylus pastoralis, a fidelibus tamquam imperiosus, tyrannicus et irrationalis perceptus; Rev.dus X. iam epistula diei 20 novembris 2001 defensionem suam contra tales accusationes Exc.mo Archiepiscopo patefecerat. Dicasterium praefata argumenta, in primo decreto diei 14 Decembris 2002 non contenta, legitime in novum decretum diei 5 novembris 2003, ad normam can. 1739 emendatum, inserere valuit. Dicasteria etenim Curiae Romanae decretum impugnatum substituere queunt „con un altro ritenuto più adatto alla circostanza o alle nuove ragioni riscontrate durante l'istruzione del caso“ (MARIO MARCHESI, *I ricorsi gerarchici presso i Dicasteri della Curia Romana*, in: *Ius Ecclesiae* 8 [1996], 94).

Substantia proceduræ cann. 1742-1747 statuta igitur etiam in secundi gradus processus evolutione penes Sedem Apostolicam certo certius observata est, quia Dicasterium solummodo admissionem novarum probationum, minime autem novarum causarum ante primi decreti emanationem Rev.do Recurrenti ignotarum, concessit.

d) Rev.dus X. die 20 februarii 2002 ad obtinendam rescissionem decreti amotionis recurrit, sed „reformationem in peius“ obtinuit. Eiusmodi reformatio in iure minime excluditur, ad normam quidem can. 1739, dummodo „...ci sia una giusta causa e non si faccia abuso di potere“ (EDUARDO LABANDEIRA, *El procedimiento contencioso-administrativo ante la Signatura Apostólica*, in: *Ius canonicum* 22 [1982], 246).

e) Merito Exc.mus H.S.T. Secretarius Rev.dum D.num X., qui recursum contra suspensionem decreti Congregationis diei 14 decembris 2002 protulerat, certiore fecit talem recursum accipi non posse, quia Congregatio casum in conformitate cum art. 135, n. 1, vulgo dicti *Regolamento Generale della Curia Romana*, denuo examinabat, sed patere recursum contra decisionem definitivam illius Dicasterii, quem Rev.dus D.nus X. dein contra decretum diei 5 novembris 2003 reapse interposuit.

14. Ius tandem defensionis minime violatum fuit. Die enim 14 iunii 2003 Congregatio [...] Exc.mum Archiepiscopum invitavit ut Rev.do Recurrenti occasionem praeberet acta relate ad novas adductas probationes inspiciendi, adeo ut Rev.dus Recurrens Dicasterio proprias probationes contrarias exhibere posset. Congregatio eodem die Rev.do D.no X. eandem explicationem notificavit et eum certiore fecit, summarium sufficienter elaboratum omnium vadimoniorum suppletivorum ad inspectionem praeparatum iri.

Admittendum est Congregationem [...] inspectionem omnium actorum minime concessisse, sed summarium ab Exc.mo Archiepiscopo exhibitum in casu sufficiens considerandum est: „Ratio ob quam tantummodo inspectio actorum minime autem omnium documentorum concessa fuit, ipsi Rev.do Recurrenti tribuenda est, qui pluries instaurationem processus civilis contra accusantes minatus erat et contra decretum amotionis a paroecia statim advocatos civiles adiit“ (cfr. votum Rev.mi Promotoris Iustitiae deputati diei 5 martii 2005, p. 4). Iamvero: „... certamente nella procedura della rimozione possono esistere non minori ragioni per non far conoscere al parroco interessato qualche documento che in un processo giudiziario“ (Z. Grocholewski, *Trasferimento e*

rimozione del parroco, in: *La parrocchia* [Studi giuridici, n. 43], Città del Vaticano 1997, p. 233).

Reapse die 9 iulii 2003 Rev.dus X. et Cl.mus eius Advocatus summarium 41 paginarum inspexerunt atque dein Congregationi [...] amplissimam defensionem miserunt. Insuper animadvertendum est Rev.dum X. Accusationes et causas amotionis iam inde a mense octobri 2001 optime novisse et mense insequenti iam primam defensionem exhibuisse (cfr. supra sub c). Ius defensionis ergo semper integrum permansit et reapse Rev.dus Recurrens iure suo usus est.

Quae omnia optime demonstrant Congregationem ob violationem legis in procedendo haudquaquam reprehendi posse.

15. Ad legis applicationem in decernendo, quod attinet, iam supra fuse disceptatum est.

Causae, de quibus in nn. 1 et 3 can. 1741 (n. 1: „*modus agendi qui ecclesiasticae communioni grave detrimentum vel perturbationem afferat*“; n. 3: „*bonae existimationis amissio penes probos et graves paroecianos vel aversio in parochum, quae praevideantur non brevi cessaturae*“), quaeque amotionem a paroecia legi-

timam reddunt, in casu Rev.di X. a pluribus factis comprobantur, quorum denuntiatio investigationem dioecesanam mensibus octobri - decembri 2001 peractam provocavit et quae accuratam confirmationem obtinuerunt ex investigationis supplemento anni 2003 cum interventu Congregationis [...] peracto. Praesertim de accusationibus immoralitatis, de modo loquendi et sese gerendi parochi agitur, a nonnullis paroecianis prolatis, et de amissione bonae existimationis ex parte fidelium (cfr. decretum Congregationis [...] diei 5 novembris 2003, quod causis amotionis accuratam et profundam disceptationem duodecim paginas complectentem dedicavit). Ad rem praeterea testimonia suppletiva anni 2003 prae oculis habenda sunt, quae incriminationes decreto episcopali amotionis diei 14 ianuarii 2002 anteriores recipiunt. Congregatio [...] non solummodo accusationes – praeter eas, praecipuas, immoralitatis, ad sunt etiam duae accusationes divulgationis notitiarum secreto tutarum – attente examinavit, sed etiam defensiones a Rev.do X. et avvocato eius exhibitas, quae autem tamquam non probantes consideratae sunt.

Decretum Congregationis [...] diei 5 novembris 2003 ergo etiam irreprehensibile est in decernendo. Non con-

stat proinde de violatione legis, neque sub tali aspectu.

III. CONCLUSIO:

Omnibus sive in iure sive in facto aeque rimatis, Collegium Em.morum atque Exc.morum Patrum pro Tribunali sedens ac solum Deum prae oculis habens, dubio proposito respondendum censuit uti respondet:

Negative seu non constare de legis violatione sive in procedendo sive in decernendo, in casu.

Pro expensis retineatur cautio a Rev.do Recurrente apud arcam numariam H.S.T. deposita. Partes vero suo quaeque Cl.mo Patrono congruum solvant honorarium.

Ita pronuntiamus ac statuimus, mandantes iis quorum interest, ut hanc Nostram Sententiam Definitivam executioni tradant, ad omnes iuris effectus.

Datum Romae, e Sede Supremi Signaturae Apostolicae Tribunalis, die 30 Aprilis 2005.